

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m]: e[st] mysteriu[m] [con]siderabil[is] p[er]fect[i]o[n]is

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. Pro festo Trinitatis.

tem impossibile sit intelligere et comprehendere mysterium trinitatis atque temerarius hseruari satis declaratum fuit beato Augustino. Qui eo tempore quod libros de trinitate scribebat cum per litus maris socijs alioque sequentibus quidam de trinitate meditatio discuteret quendam puerum in litore maris inuenit: qui cum quodam cochleari argenteo in quadam fouea quam fecerat aqua de mari effundebat dicens se totum mare in ista fouea positurum. Cui Augustinus in risum provocatus ait. Quod sibi hoc facere posses? Et puer ait. Tibi facile est hoc agere sed tibi quod cogitas adimplere. Tu enim cogitas in libro tuo mysterium trinitatis comprehendere cum ber tuus sit paruum ad recipiendum et ingenium tuum quasi paruum cochlear ad ingredendum: et ipsa trinitas pelagus inmensum ad hauriendum statimque puer disparuit. Augustinus autem de gratias egit cognoscens quoniam sibi puer ille verum dixit. Ro. ij. **Altitudine diuitiarum sapientie et scientie dei que incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vię eius.**

Secunda trinitas de qua dicitur sum? triarium in aeternitate que habet potentie et memorie: intelligentie et voluntatis. De qua habet dici potest quod tres unum sunt. In quibus existit imago diuine trinitatis: ut dicitur est in procedenti parte mysterio secundo. Circa hanc autem trinitatem que est in anima nostra precipue consideranda sunt tria mysteria.

Primum est mysterium nobilis conditionis.

Secundum est mysterium nobiliter distinctio.

Tertium est mysterium considerabilis perfectionis.

Primum itaque est mysterium nobiliter conditionis qua videtur huius imago dei in mente humana existens in trinitate potentiarum. Sicut enim dicit beatus Bonaventura in libro de ascensionibus in contemplationem imago dei in mente humana habet tres conditiones nobilissimas videlicet puritatem: integritatem: et luminositatem. Primo huius puritatem. In mente enim humana creata est imago dei in omni moda puritate et mentis impissa. Et hec puritas maculatur sordibus victorum. Secundo habet integritatem: quia non solum patrem vel solum filium vel solum spiritum sanctum: sed omnes tres personas representat. Nam per memoriam est sicutis patri: per intelligentiam filio: per voluntatem

vel amore spiritui sancto. Et hec integritas imaginis violatur per peccatum. Nam homo exiens in peccato mortalitatis et in membris vel intel ligat aliquid de deo: non tamen amat deum. Et sic violatur integritas imaginis: quod dicitur ter tia persona. Huius autem sicut illi de quibus dicit Paulus ad Romanos. i. Cum cognouissent deum non sic deum glorificauerunt aut gratias egerunt: sed euauerunt in cogitationibus suis et obscuratum est insipientes cor eorum: dicentes ei se esse sapientes stulti facti sunt. Tertio facies dei vel imago in anima humana sicut in mente habet luminositatem a diuino lumine influxa. Unde in primo Signatum est super nos lumen eius: cui dicitur. Hec autem luminositatem per peccatum obscuratur. Hec Bonaventura.

Secundum est mysterium notabilis distinctio. Nam super illud psalmi. Signatum est super nos lumen eius: cui dicitur glo. distinguit tripliciter imaginem: scilicet imaginem generose creatio: gratiose recreatio et gloriose assimilatio. Et hoc etiam declaratur Thomam. j. par. q. xxiij. ar. iij. Prima imago que dicitur imago generose. i. Nobilis creatio dicitur esse in huius fimo que habet naturale aptitudinem ad intelligendum et amandum deum. Secunda imago que est gloriose recreatio est fimo que homo habitu vel actu cognoscit et amat deum sicut imperfecte. Et hec est imago per perfectionem ratione gratie. Tertia imago que est gloriose assimilatio est fimo que homo actu cognoscit et amat deum sicut perfecte. Et sic attenditur imago per similitudinem glorie. Unde. j. Jo. iij. Scimus quoniam cum apparuerit: similes ei erimus quoniam videbimus eum sicuti est: et ois qui habet spem hanc in eo sacrificat se sicut et ille sanctus est. Hec ibi. Prima ergo imago inuenitur in oibus hominibus. Secunda in iustis tantum. Tertia solum in beatis. Hec ex thoma. vbi. Unde dicit Augustinus. xiiij. de tri. q. imago dei in aliquibus ita est obumbrata ut pene nulla sit ut in his qui non habent vltimum rationis: in alijs obscura et deformis ut in peccatoribus: in alijs clara et pulchra ut in iustis. Hec Augustinus.

Tertium est mysterium de considerabilis perfectionis. Sicut enim declarat subtilis doctor. sco. i. j. sen. dist. iij. Perfectionissima ratio imaginis est in mente quoniam deum habet per obiecto quoniam videtur anima meminit dei: intelligit

De trinitate increata F. LXVIII

deū: amar deū. Vñ? aūs pfecte qñ se/ ipam hz p obiecto. Vñ aut alia hz p ob/ iecto licz ibi sit trinitas nō tñ imago dei. Qd est intelligendū de exp̄siua imagine. Er̄ta in aia tripl̄ reperit trinitas loqn do de potentis vs̄ sub actibz suis. Est em trinitas qdā q nō est imago dei exp̄siua. Alia q est imago de sz nō plenez per fecte resp̄ctaria. Alia s̄o q ē imago di ple ne z pfectissime fm creature possibilitate diuine trinitat̄ on̄siua z declaratiua. Vñ dr̄ Aug. xiiij. de tri. Non p̄terea est dei imago i mēte qz sui meminit z se intelli/ git z diligit: sz qz pōt etiā meminisse irelli/ gere z amare deū a q̄ facta est. Tūc em vt dicit sc̄or? vbi s̄. aia nō tantū hz similitudīe exp̄siua diuine trinitat̄: qñū ad p̄sub stāntialitatē q̄ ē ex p̄re actiū p̄mōz sz p̄o/ rētiāz ip̄ius aie q̄ sūt idē essentialr̄z distin ctōz z originē ex p̄re actiū sc̄oz q̄ sūt il lud p̄ qd obiectū ē p̄ns mēoziez act̄i intelli gēdi et act̄? amād̄i: sz etiā ē ibi similitudo ea parte q̄ ip̄i act̄? p̄formā obiecto. Est em act̄? s̄ similitudo obiecti. Vñ dr̄ Aug. xv. de tri. Vñ pōt sempit̄na ac inēdmuta bilis natura recoli p̄spici z p̄cupisci ide p̄ fecte resp̄ctiam? sūme trinitat̄ imaginēz ad quā reminiscēdā videndā z diligendā totū dz referri qd̄ vūit. Hec aug. Ex di/ ctis itaqz apparet q̄ aia peccatrix q̄ deuz nō diligit nō ē imago dei sz diaboli. P̄m̄ q̄ppe in aia ē idolu diaboli. In cui? figu/ ra edificauit rex antioch? abom inādū su per altare dei. i. diaboli? edificauit p̄ctm su p̄ altare di qd̄ dz ēē h̄iana mēs. Q̄ s̄ m̄t̄ ser z excecā? q̄ p̄siderare nō vult eā abo/ minabile p̄cti vilitatē: q̄ insensar? q̄ non recognoscit aie deū diligētis tā deside/ rabile dignitatē. In cui? p̄sideratōe dicit Ber. lo quēs ad aiaz in suis meditat. Q̄ aia insignita dei imagine: decoratā simili tudine: desp̄sata fide: dotata spū: redem pra sanguine: deputata cū angelis: capax btitudinis: heres bonitatis: particeps ra/ tiōis: qd̄ tibi cū carne q̄ nihil aliud est q̄ spuma caro facta fra gili vestita decore: sz erit cadauer m̄lex z putridū z cib? ver/ miū: z q̄ntūcūqz extollat semper caro est. Hec ille.

Ertia trinitas de q̄ nos p̄posuim? dicituros ē trinitas a p̄p̄riata v̄cz

trinitas q̄rundam app̄p̄riatōz tribus p̄sonis diuis cui? v̄t̄qz trinitat̄ p̄tēplā/ tio multā nob̄ edificatōne ac sp̄ualē v̄t̄lī tatē p̄ferre pōt q̄uis a diuersis diuersē fi ant app̄p̄riatōes p̄fectionū diuiaz: p̄nūc tñ locuturi sum? de vna tātū illaz q̄ cere ris v̄t̄ratō: z notior esse videt. Cui? etiā p̄sideratio nobis v̄t̄līoz eē pōt. Consiſtit itaqz trinitas de q̄ nūc dicitur sum? in tri bus p̄fectōibz? diuinis de q̄bus dici pōt q̄ tres vnū sunt qz sunt idē realit̄ z essen/ tialiter in deo: v̄t̄z in potētia inuincibili q̄ app̄p̄atur patri. Potentia em hz rōnē p̄ncipiū. p̄r aut est p̄ncipiū non de p̄nci/ pio z non solū p̄ncipiū creaturaz sed et aliaz p̄sonarū diuinaz. In sapientia inco p̄rehsibili que app̄p̄riat filio inq̄ntuz est verbū p̄cedēs p̄ actū intellect̄. Sapia enim ad intellectum pertinet. In clemen tia seu bonitate inextimabili q̄ app̄p̄ria tur sp̄i sc̄rō. Bonitas enim est ratio z ob iectū amoris: sp̄s aut̄ actūs p̄cedit p̄ mo dū amoris.

Primo igitur cōtēpla/ ruri sum? inuincibile dei potētā q̄ p̄r ap p̄riat. Cui? v̄t̄qz cōtēplatio est p̄uocatiō ua z inductiua timoris. Hier. x. Nō ē s̄h millis tui dñe m̄ ign? es tu z magnā nomē tuū in fortitudine: q̄s nō t̄ḡbit te o rex gē tū. Timēda est inq̄z di potētia qz vn̄uer saliter ad oia se extendit z a q̄ ois alia po/ tētia p̄cedit: z quā null? oino euadere pō/ terit. De j. Eccl. h̄. Vñ? est altissim? crea tor: oim ops̄ rex metuendus nimis. Hec ibi. Vñ hec diuina potētia nō solū resp̄c̄t corp? sz etiā aiaz q̄re multū timēda ē. Jō Barth. x. di. Nolite timere eos q̄ occi/ dūt corp? aian? aut nō p̄t̄t occidere: s̄ū at timere q̄ pōt z aiam z corp? p̄dere in ge/ hennā. De sc̄do dr̄ Eccl. x. In manu dei p̄rās hois. Et gre. Lūca statim in nihilū deciderēt nisi man? oipotētis eā p̄rua/ ret in esse. De tertio dr̄ Sap. xvj. Quam manū effugere ipossibile est. Et Hester. xij. orans mardocheus dixit. Dñe rex oi potens in ditione tua cuncta sūt posita et et nō ē q̄ tue possit r̄sistere voluntati. Hec ibi. Q̄ igit̄ miserī mortales. Q̄ s̄mick. Q̄ p̄s̄ptuosi p̄ctōres. An p̄fidit̄ in viribus vestris? An ignoratis q̄ magna sit po/